

Rapportage

“Van Versnippering naar Samenhang”

De inrichting van dienstverlening voor internationale medewerkers in de Brabantse arbeidsmarktregio's

YelloTree

Dennis van de Put

In opdracht van de Provincie Noord-Brabant
Juli 2026

vertrouwelijk

1. Inleiding

Internationale medewerkers vormen een structureel en groeiend onderdeel van de Brabantse arbeidsmarkt. De dienstverlening rondom deze doelgroep is echter nog niet eenduidig en samenhangend ingericht. In het onderzoeksrapport *“Van Versnippering naar Verbinding”* (2025) is vastgesteld dat bestaande voorzieningen, zoals de Work in NL-punten (WIN), Grensinformatiepunten (GIP) en het Holland Expat Center South (HECS), in de praktijk versnipperd functioneren. Deze versnippering uit zich zowel in de inrichting van dienstverlening als in de toegankelijkheid voor gebruikers, waardoor het voor internationale medewerkers, werkgevers en ketenpartners lastig is om overzicht en een duidelijke ingang te vinden.

De urgentie van dit vraagstuk wordt versterkt door de omvang van de doelgroep. In 2024 woonden circa 200.345 internationals in Noord-Brabant, waarvan 168.300 actief zijn op de arbeidsmarkt.¹ De groei en structurele aanwezigheid van deze populatie maken dat internationale arbeid niet langer een aanvullend fenomeen is, maar een integraal onderdeel van de regionale economie en samenleving. Dit vraagt om een dienstverlening die beter aansluit op de schaal en diversiteit van de doelgroep.

Tegelijkertijd sluiten deze ontwikkelingen aan bij landelijke beleidsveranderingen. Per 1 januari 2027 wordt een nieuwe arbeidsmarktinfrastructuur ingevoerd², waarin Regionale Werkcentra (RWC's) een centrale rol vervullen en het principe van “no wrong door” leidend is. Dit betekent dat alle inwoners en werkenden via één herkenbare ingang geholpen moeten worden, ongeacht de aard van hun vraag en herkomst. Deze ontwikkeling vergroot de noodzaak om bestaande dienstverlening beter te verbinden en toegankelijk te maken.

Tegen deze achtergrond heeft de provincie Noord-Brabant begin 2026 het initiatief genomen om via pilots samen met haar vijf arbeidsmarktregio's te verkennen hoe samenwerking en mogelijke integratie van loketten voor internationale medewerkers vorm kan krijgen binnen de nieuwe landelijke structuur. West-Brabant, Midden-Brabant en Noordoost-Brabant besloten mee te doen, Zuidoost-Brabant en Helmond de Peel zagen hier formeel van af.

In de drie deelnemende arbeidsmarktregio's is door de gesprekken met ambtelijke experts en betrokken stakeholders binnen uitvoerende organisaties, het volgende in kaart gebracht:

- Hoe de huidige situatie wordt ervaren;
- Welke knelpunten worden gesignaleerd;
- Welke ontwikkelrichtingen worden verkend;
- En welke randvoorwaarden als essentieel worden beschouwd.

Deze aanpak biedt ruimte om vanuit de praktijk beter te begrijpen wat nodig is om richting 1 januari 2027 tot uitvoerbare keuzes te komen, zonder vooruit te lopen op één specifieke oplossingsrichting.

1.1 Doel en onderzoeksvragen

Het doel van dit onderzoek is om inzicht te geven in wat ambtelijke experts en stakeholders in de betrokken Brabantse arbeidsmarktregio's noodzakelijk achten om richting 1 januari 2027 te komen tot uitvoerbare keuzes voor de inrichting van dienstverlening aan internationale medewerkers.

Het rapport is nadrukkelijk beschrijvend en verkennend van aard. Het heeft niet als doel om één voorkeursoplossing voor te schrijven, maar om inzicht te bieden in de beelden, richtingen en randvoorwaarden die in de praktijk leven.

¹ Monitor Internationals 2010-2024, Regiorapportage Noord-Brabant

² Wijziging Wet SUWI

Onderzoeksvragen

Op basis hiervan zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

1. Wat is volgens betrokken experts nodig om GIP-dienstverlening vanaf 1-1-2027 integraal te organiseren?
2. Hoe zien zij de organisatie en vormgeving van dienstverlening voor expats in hun regio (HECS, RWC of anders)?
3. In hoeverre zijn WIN-punten al geïntegreerd in Regionale Werkcentra en wat is daarvoor nog nodig?
4. Welke voorkeursrichtingen komen per regio naar voren?
5. Welke randvoorwaarden noemen experts expliciet, maar liggen buiten hun directe invloedssfeer?

Kader en afbakening

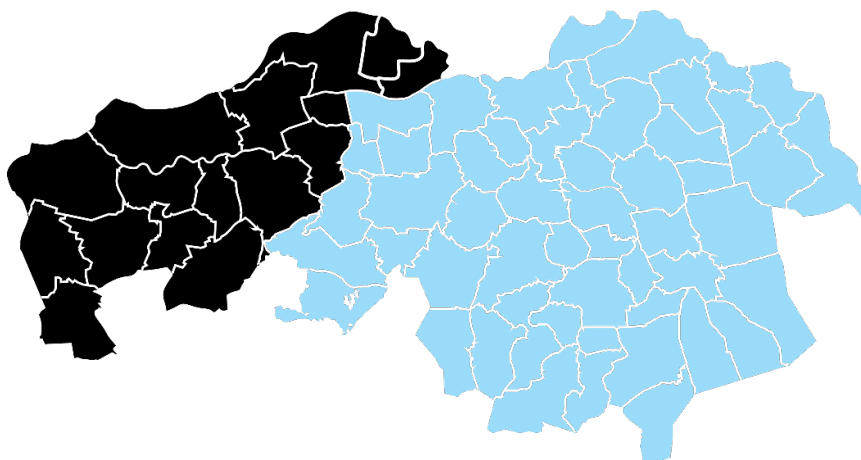
Bij de beantwoording van deze vragen is het van belang te benadrukken dat de term internationale medewerkers in de praktijk niet eenduidig wordt gehanteerd. In de gevoerde gesprekken worden uiteenlopende definities gebruikt, variërend van:

- Arbeidsmigranten
- Kenniswerkers en expats en hun gezinsleden
- Grenswerkers
- Internationale studenten

Deze verschillen in definitie en afbakening maken integraal onderdeel uit van het vraagstuk en worden in het vervolg van dit rapport als zodanig meegenomen.

Deze brede en diverse samenstelling van de doelgroep sluit aan bij de bevindingen uit de Monitor Internationals 2010–2024, waarin naast kenniswerkers en arbeidsmigranten ook studenten, inkomensafhankelijke partners en internationale kinderen als relevante doelgroepen worden onderscheiden. Dit bevestigt dat het vraagstuk van dienstverlening zich niet beperkt tot één type gebruiker, maar betrekking heeft op een samenhangend geheel van doelgroepen met uiteenlopende behoeften.

Hoofdstuk 2 – 5 Arbeidsmarktregio West-Brabant

2. Werkwijze

2.1 Onderzoeksaanpak

Voor deze arbeidsmarktregio is gebruikgemaakt van een kwalitatieve onderzoeksaanpak, gebaseerd op semigestructureerde interviews met betrokken functionarissen uit beleid, uitvoering en specialistische dienstverlening.

De interviews zijn gericht op het verkrijgen van inzicht in de huidige inrichting van dienstverlening, ervaren knelpunten en mogelijke ontwikkelrichtingen richting 1 januari 2027.

2.2 Respondenten

Binnen de regio West-Brabant zijn interviews gehouden met onder andere:

- Beleidsmedewerker internationalisering (gemeente Breda)
- Manager Werkcentrum West-Brabant
- Beleidsverantwoordelijke WIN-punt (gemeente Breda)
- Manager SVB (Bureaus Belgische en Duitse Zaken)
- Uitvoerders van GIP
- Manager en uitvoerder van EURES
- Aanvullende stakeholders rondom internationale dienstverlening

2.3 Interviewopzet

De interviews zijn gevoerd aan de hand van drie thema's: grensinformatie (GIP), expatdienstverlening (HECS en regionale initiatieven) en de relatie tussen WIN en het Werkcentrum. Per thema is gekeken naar de huidige situatie, gewenste ontwikkeling en randvoorwaarden.

2.4 Analyse en duiding

Uit de interviews ontstaat het beeld van een regio waarin de arbeidsmarktinfrastructuur organisatorisch al verder is ontwikkeld. Daarnaast leidt deze ontwikkeling niet vanzelf tot volledige integratie van dienstverlening, maar eerder tot een gelaagde en hybride inrichting.

Er zijn duidelijke stappen gezet in de integratie van onderdelen, zoals het onderbrengen van WIN binnen het Werkcentrum op governance-niveau. Dit wijst op een beweging richting centralisatie van aansturing en middelen, maar deze organisatorische integratie gaat niet gelijk op met inhoudelijke integratie van dienstverlening.

De uitvoering blijft grotendeels gescheiden en specialistisch georganiseerd. Verschillende loketten bedienen eigen doelgroepen en vraagstukken, waardoor volledige samenvoeging niet logisch of wenselijk wordt geacht. Dit resulteert in een model waarin integratie en specialisatie naast elkaar bestaan.

Het Werkcentrum wordt vooral gezien als een structuur die samenwerking faciliteert, en niet als een inhoudelijke oplossing voor alle vraagstukken. De effectiviteit hangt daarbij sterk af van de organisatie van samenwerking en toegang tot dienstverlening.

Een belangrijk aandachtspunt is de toegang tot dienstverlening. Ondanks de aanwezigheid van voorzieningen is het voor gebruikers niet altijd duidelijk waar zij terecht kunnen. Dit vraagt om een betere organisatie van toegang, bijvoorbeeld via centrale informatiepunten, communicatie of digitale ondersteuning.

Ook speelt schaal en capaciteit een rol. De regionale samenwerking tussen gemeenten maakt de organisatie van dienstverlening complex en afhankelijk van goede afstemming. Dit vraagt om duidelijke afspraken over financiering, governance en verantwoordelijkheden.

Tot slot wordt duidelijk dat de verdere ontwikkeling van de arbeidsmarktinfrastructuur in West-Brabant afhankelijk is van een continue afweging tussen integratie en specialisatie. Verschillende richtingen worden verkend, waarbij gezocht wordt naar een balans tussen efficiëntie, toegankelijkheid en kwaliteit van dienstverlening.

3. Bevindingen

3.1 Thema 1 – GIP

De GIP-dienstverlening in West-Brabant maakt onderdeel uit van een breder netwerk van grensoverschrijdende arbeidsmarktvoorzieningen, waarin verschillende partijen elk een eigen rol vervullen. De samenwerking met onder meer EURES wordt in de praktijk als complementair ervaren: waar EURES zich richt op arbeidsbemiddeling en algemene informatie over werken over de grens, voorziet GIP in specialistische en persoonsgerichte advisering op complexe vraagstukken zoals sociale zekerheid, fiscale regelgeving en pensioenopbouw. Deze inhoudelijke waarde van GIP wordt breed erkend. Daarnaast blijkt dat de huidige inrichting niet alleen regionaal, maar ook op systeemniveau spanningen kent. Vanuit de SVB, verantwoordelijk voor Bureau Belgische Zaken en Bureau Duitse Zaken, wordt benadrukt dat de dienstverlening bewust is georganiseerd rond gespecialiseerde, fulltime voorlichters vanwege de complexiteit en voortdurende veranderingen in wet- en regelgeving. Parttime of generieke invulling wordt daarom als niet haalbaar beschouwd.

De huidige structuur, met vaste locaties en beperkte spreiding, wordt als functioneel gezien, maar biedt ruimte voor meer flexibiliteit, bijvoorbeeld via mobiele inzet of een bredere regionale dekking die beter aansluit op de spreiding van de doelgroep.

Een belangrijk knelpunt betreft de financiering en governance. De huidige constructie, met middelen via meerdere bestuurslagen en cofinancieringseisen, wordt als complex en inefficiënt ervaren. In de praktijk leidt dit ertoe dat gemeenten met een groot verzorgingsgebied niet altijd over voldoende middelen beschikken. Tegelijkertijd wordt vanuit systeemniveau gewezen op de mogelijkheid van een directere financieringsstroom richting de uitvoerende partij, mits dit gepaard gaat met duidelijke afspraken over governance en regionale afstemming.

Ook bestaat er een duidelijk onderscheid tussen het doel van GIP-dienstverlening en de mogelijke positionering binnen de arbeidsmarktinfrastructuur. De doelgroep is nadrukkelijk breder dan alleen werkenden en omvat ook gepensioneerden, studenten en werkzoekenden. Volledige inbedding in een arbeidsmarktstructuur brengt daardoor het risico met zich mee dat een deel van de doelgroep buiten beeld raakt. Ook wordt regionaal gekeken naar versterking van samenwerking en toegankelijkheid, bijvoorbeeld via gezamenlijke spreekuren of centrale informatiepunten, als aanvulling op de bestaande structuur.

De huidige situatie laat daarmee een spanningsveld zien tussen:

- De behoefte aan herkenbare, toegankelijke dienstverlening
- En het behoud van specialistische en doelgroep-onafhankelijke expertise

Deze spanning vormt een belangrijk uitgangspunt voor verdere ontwikkeling richting 2027.

3.2 Thema 2 – Expats / internationals

De dienstverlening voor expats en internationale medewerkers in West-Brabant is nauw verbonden met bredere economische ambities en de positionering van de regio als aantrekkelijke vestigingsomgeving voor internationaal talent. Tegelijkertijd blijkt uit de interviews dat deze dienstverlening niet als één samenhangend beleidsdomein is georganiseerd. Activiteiten vinden plaats binnen verschillende beleidslijnen en uitvoeringspraktijken, zonder dat internationale medewerkers als expliciet en integraal uitgewerkte doelgroep zijn gepositioneerd.

Een belangrijk inzicht dat uit de gesprekken naar voren komt, is dat de complexiteit van de huidige inrichting niet zozeer wordt veroorzaakt door het bestaan van meerdere loketten, maar door de manier waarop internationale medewerkers hun weg moeten vinden binnen dit landschap. De toegang tot dienstverlening verloopt via verschillende routes, zoals werkgevers, intermediairs of persoonlijke netwerken, waardoor geen eenduidige klantreis ontstaat. Dit leidt ertoe dat de kwaliteit van dienstverlening deels afhankelijk is van de instroomroute.

Binnen de regio bestaat een duidelijke wens om de toegang tot dienstverlening beter te organiseren. Daarbij wordt niet primair gedacht aan het samenvoegen van bestaande voorzieningen, maar aan het creëren van een meer herkenbare eerste toegang of ‘landing’ voor internationale doelgroepen. Vanuit dit punt kunnen gebruikers worden doorverwezen naar specialistische voorzieningen. In deze benadering blijft de bestaande expertise behouden, terwijl de toegankelijkheid wordt verbeterd.

Ook komt in de gesprekken naar voren dat de huidige expatdienstverlening, waaronder de inzet van HECS, niet altijd als voldoende zichtbaar en regionaal ingebed wordt ervaren. De meerwaarde wordt erkend, maar het gebruik en bereik blijven achter bij de verwachtingen. Dit leidt tot vragen over de aansluiting van de dienstverlening op de feitelijke behoeften binnen de regio en over de verhouding tussen investeringen en zichtbaar gebruik.

Daarnaast speelt de vraag hoe expatdienstverlening zich verhoudt tot andere vormen van ondersteuning een belangrijke rol. In de gesprekken komt naar voren dat verschillende doelgroepen uiteenlopende behoeften hebben, wat vraagt om differentiatie in dienstverlening. Tegelijkertijd bestaat de behoefte om deze differentiatie beter te verbinden, zodat het geheel voor de gebruiker samenhangender wordt.

Samenvattend laat de analyse zien dat de grootste opgave in West-Brabant ligt in het verbeteren van de toegang en samenhang van bestaande voorzieningen, waarbij gezocht wordt naar een balans tussen herkenbaarheid voor de gebruiker en het behoud van specialistische dienstverlening.

3.3 Thema 3 – Work In NL (WIN) en Werkcentrum

Binnen de arbeidsmarktregio West-Brabant is de relatie tussen het WIN-informatiepunt en het Regionaal Werkcentrum verder ontwikkeld dan een losse samenwerking tussen twee voorzieningen. Uit de gesprekken blijkt dat bewust is gekozen om de governance van het WIN-punt stapsgewijs dichter bij het Werkcentrum te organiseren. Na een tijdelijke constructie onder de centrumgemeente wordt het management en budget van WIN overgeheveld naar het Werkcentrum, omdat het loket een regionale functie vervult. Ook blijft de fysieke dienstverlening van WIN op de huidige locatie, met name vanwege de nabijheid van voorzieningen zoals BRP-inschrijving en het RNI-loket. Daarmee ontstaat een model waarin bestuurlijke en organisatorische integratie plaatsvindt, zonder dat fysieke samenvoeging noodzakelijk wordt geacht. In de uitvoering wordt deze relatie gekenmerkt door een wisselwerking tussen specialistische dienstverlening en de bredere arbeidsmarktinfrastructuur. WIN behoudt daarbij zijn meerwaarde in specialistische expertise, zoals taalvaardigheid en doelgroepkennis, terwijl het bestuurlijk wordt ingebed in de regionale structuur.

De ontwikkeling van het Werkcentrum ondersteunt deze beweging. Het Werkcentrum is uitgegroeid tot een zichtbare structuur en wordt gezien als logische plek om verschillende lijnen van dienstverlening te verbinden. In de praktijk bestaat de samenwerking uit kennisuitwisseling, afstemming en gebruik van elkaars tweedelijsnetwerk, ondersteund door werkafspraken tussen WIN, GIP, EURES en het Werkcentrum. Tegelijkertijd bestaat er binnen de regio een aanvullende visie op de positionering van het Werkcentrum ten opzichte van internationale doelgroepen. Vanuit economisch perspectief wordt betoogd dat het Werkcentrum niet voor alle internationals de meest passende eerste toegang is, omdat deze doelgroep in de eerste fase vaak behoefte heeft aan een bredere, sociaal-culturele landing. In dat licht wordt gedacht aan een aanvullend welcome- of international center als tussenstation, van waaruit gerichte doorverwijzing plaatsvindt naar bestaande voorzieningen.

Voor de verdere ontwikkeling van WIN in relatie tot het Werkcentrum worden meerdere randvoorwaarden genoemd. Het behoud van specialistische kennis, voldoende structurele financiering en capaciteit, en het vergroten van zichtbaarheid en bereik zijn daarbij essentieel. Ook verdere aansluiting van andere onderdelen van de arbeidsmarktinfrastructuur, zoals het Werkgeversservicepunt, wordt genoemd. De regio stuurt daarmee niet op volledige integratie, maar op een hybride model waarin het Werkcentrum fungeert als organiserend kader, terwijl specialistische voorzieningen behouden blijven.

Samenvattend ontwikkelt de relatie tussen WIN en het Werkcentrum zich richting bestuurlijke en organisatorische inbedding, terwijl de uitvoering specialistisch en deels gescheiden blijft. Er is geen sprake van een keuze tussen volledige integratie of volledige autonomie, maar van een hybride model waarin samenwerking, zichtbaarheid en rolverdeling worden versterkt, met ruimte voor verschillende vormen van toegang tot dienstverlening voor internationale doelgroepen.

4. Conclusies

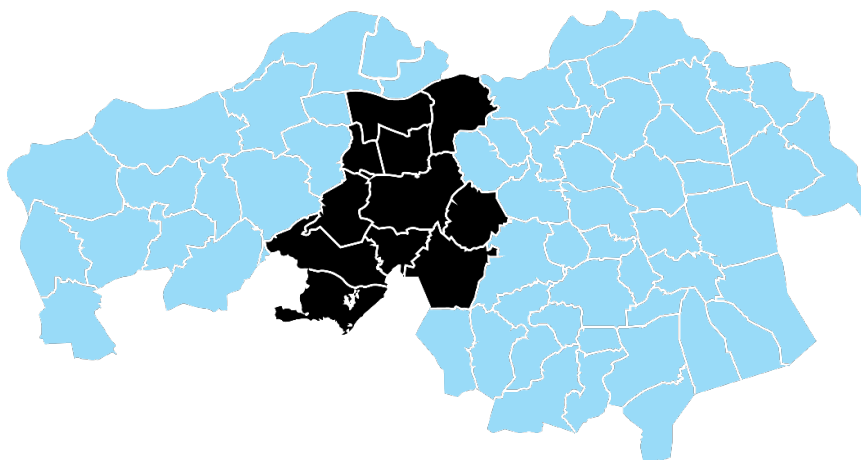
De arbeidsmarktregio West-Brabant beschikt over een relatief ver ontwikkelde arbeidsmarktinfrastructuur waarin het Werkcentrum fungeert als organiserend kader. Het WIN-punt is bestuurlijk en financieel ondergebracht binnen het Werkcentrum, terwijl de uitvoering van dienstverlening grotendeels specialistisch en gescheiden blijft georganiseerd. Verschillende loketten bedienen eigen doelgroepen en vraagstukken, en volledige integratie wordt niet als noodzakelijk of wenselijk gezien. Binnen de regio bestaan meerdere ontwikkelrichtingen naast elkaar, variërend van verdere integratie tot het behouden van specialistische voorzieningen en het ontwikkelen van aanvullende toegangsvormen. Er is geen eenduidige voorkeursrichting, maar wel een gedeeld beeld

dat de toegankelijkheid van dienstverlening moet verbeteren en bestaande expertise behouden moet blijven.

5. Beschouwing

West-Brabant bevindt zich in een volwassen fase waarin de organisatorische basis op orde is, maar de werking als samenhangend systeem voor de gebruiker nog niet volledig wordt gerealiseerd. De opgave verschuift daarmee van het bouwen van structuur naar het organiseren van effectieve toegang, samenhang en regie. Zonder expliciete keuzes bestaat het risico dat bestaande parallelle ontwikkelrichtingen blijven bestaan en de fragmentatie in de gebruikerservaring in stand blijft. De volgende stap vraagt daarom om scherpe positionering van het Werkcentrum, duidelijke keuzes in de inrichting van toegang en actief sturen op samenwerking tussen voorzieningen. Succes hangt af van de mate waarin de regio de balans tussen integratie en specialisatie expliciet weet te organiseren.

Hoofdstuk 2 – 5 Arbeidsmarktregio Midden-Brabant

2. Werkwijze

2.1 Onderzoeksaanpak

Voor deze arbeidsmarktregio is gebruikgemaakt van een kwalitatieve onderzoeksaanpak, gebaseerd op semigestructureerde interviews met betrokken functionarissen uit beleid, uitvoering en specialistische dienstverlening.

De interviews zijn gericht op het verkrijgen van inzicht in de huidige inrichting van dienstverlening, ervaren knelpunten en mogelijke ontwikkelrichtingen richting 1 januari 2027

2.2 Respondenten

Binnen de arbeidsmarktregio Midden-Brabant zijn interviews gehouden met functionarissen vanuit verschillende domeinen en rollen:

- Beleidsmedewerker internationalisering
- Secretaris regionaal beraad / beleidscoördinatie
- Manager Werkcentrum Midden-Brabant
- Beleidsverantwoordelijke WIN-punt
- Uitvoerders GIP
- Manager SVB (Bureau Belgische en Duitse Zaken)
- Managers EURES (UWV)
- Programma Manager Midpoint / regionale ontwikkelorganisatie

2.3 Interviewopzet

De interviews zijn gevoerd aan de hand van drie thema's: grensinformatie (GIP), expatdienstverlening (HECS en regionale initiatieven) en de relatie tussen WIN en het Werkcentrum. Per thema is gekeken naar de huidige situatie, gewenste ontwikkeling en randvoorwaarden.

2.4 Analyse en duiding

Internationale medewerkers vormen geen afzonderlijke prioritaire doelgroep binnen de huidige Meerjarenagenda en Uitvoeringsagenda van arbeidsmarktregio Midden-Brabant. De focus ligt primair op statushouders, met inzet op arbeidsparticipatie, taalontwikkeling, inburgering en duurzame arbeidsmarkttoegang. Daarnaast raken bredere thema's zoals basisvaardigheden, participatie en de verbinding tussen leren en werken ook delen van de internationale doelgroep, zonder dat deze als samenhangende categorie expliciet is uitgewerkt.

Deze positie vertaalt zich in een versnipperde inrichting van de dienstverlening. Voorzieningen zoals GIP, WIN en andere vormen van ondersteuning voor internationale doelgroepen bestaan wel, maar functioneren grotendeels naast elkaar. Structurele samenwerking is beperkt en veelal afhankelijk van informele lijnen, waardoor een herkenbare en logische toegang voor gebruikers ontbreekt. Tegelijkertijd is de aanwezige expertise inhoudelijk sterk, maar historisch gegroeid per doelgroep en vraagstuk, wat de huidige fragmentatie verklaart.

De inrichting van dienstverlening wordt daarnaast beïnvloed door de relatief beperkte omvang van internationale doelgroepen binnen de regio. Dit maakt het lastig om robuuste en structureel gefinancierde voorzieningen te ontwikkelen, waardoor investeringen vaak beperkt blijven tot incidentele initiatieven. Binnen specifieke domeinen, zoals grensinformatie (GIP), ontstaat hierdoor een spanning tussen inhoudelijke kwaliteit en organisatorische borging, mede door complexe financieringsconstructies en een regionale functie die niet altijd aansluit bij de bestuurlijke inrichting.

Op het vlak van WIN en het Werkcentrum is een vergelijkbare tweedeling zichtbaar tussen structuur en praktijk. Hoewel fysieke co-locatie aanwezig is, functioneren beide voorzieningen in de uitvoering grotendeels gescheiden. De instroom van internationale doelgroepen loopt met name via het WIN-loket, terwijl het Werkcentrum vooral een rol vervult in triage en doorverwijzing, zonder centrale regie. Ook wordt een duidelijke lacune ervaren op het gebied van internationale onboarding, met name in de fase na aankomst, waarin sociale integratie en ondersteuning van gezinsleden onvoldoende zijn georganiseerd.

Tegen deze achtergrond bestaan verschillende ontwikkelrichtingen naast elkaar, variërend van het beter benutten van bestaande structuren tot meer centrale organisatie van dienstverlening. Deze richtingen zijn nog niet uitgekristalliseerd in een gezamenlijke koers, waardoor de regio zich in een fase bevindt waarin verkenning, experiment en beleidsvorming parallel plaatsvinden.

3. Bevindingen

3.1 Thema 1 – GIP

De GIP-dienstverlening in Midden-Brabant vervult een centrale rol in de ondersteuning van grensoverschrijdende vraagstukken, met name door de specialistische kennis die nodig is voor complexe regelgeving op het gebied van sociale zekerheid, fiscaliteit en arbeid. Deze inhoudelijke kwaliteit wordt breed erkend en hangt samen met de organisatie van de dienstverlening via de SVB (Bureau Belgische Zaken en Bureau Duitse Zaken), waar fulltime specialisten continu werken aan kennisopbouw. Hierdoor is integratie in generieke of parttime loketten niet goed mogelijk zonder kwaliteitsverlies.

Tegelijkertijd is de huidige inrichting organisatorisch en financieel kwetsbaar. Met name in Baarle-Nassau leidt de combinatie van een kleine gemeentelijke basis, een relatief groot verzorgingsgebied en een complexe financieringsstructuur tot capaciteitsdruk en oplopende wachttijden. De dienstverlening heeft feitelijk een regionale functie, terwijl organisatie en bekostiging grotendeels lokaal zijn belegd. De huidige cofinancieringssystematiek wordt daarbij als complex en inefficiënt ervaren, en maakt het voor kleinere gemeenten lastig om beschikbare middelen effectief te benutten. Vanuit systeemniveau wordt daarom gewezen op de mogelijkheid van een eenvoudiger en directer financieringsmodel, mits verantwoordelijkheden en regionale afstemming duidelijk worden belegd.

Ook de positionering van GIP binnen het bredere landschap vraagt aandacht. Vanuit de SVB wordt benadrukt dat GIP niet primair onderdeel zou moeten worden van een arbeidsmarktgerichte structuur,

omdat de doelgroep breder is dan alleen werkenden. Daarnaast wordt regionaal gezocht naar versterking van samenwerking en toegankelijkheid. In de praktijk gebeurt dit incidenteel, bijvoorbeeld via gezamenlijke spreekuren met EURES, waarbij sprake is van duidelijke inhoudelijke complementariteit. EURES richt zich daarbij niet alleen op werkzoekenden en inwoners, maar ook op werkgevers en ondernemers in het grensoverschrijdende arbeidsmarktverkeer. Deze samenwerking is echter niet structureel geborgd en blijft afhankelijk van lokale initiatieven en beschikbare capaciteit.

Richtingen voor verdere ontwikkeling liggen onder meer in versterkte regionale samenwerking, inzet van mobiele spreekuren of meer centrale coördinatie, waarbij behoud van specialistische expertise en aansluiting op de brede doelgroep steeds als randvoorwaarde gelden. De GIP-dienstverlening in Midden-Brabant wordt daarmee gekenmerkt door een sterke inhoudelijke basis, gecombineerd met structurele organisatorische en financiële vraagstukken. De verdere ontwikkeling richting 2027 zal afhangen van de mate waarin deze spanning tussen inhoud, schaal en organisatie wordt opgelost.

3.2 Thema 2 – Expats / internationale medewerkers

De dienstverlening voor expats en andere internationale medewerkers in Midden-Brabant wordt gekenmerkt door een beperkte mate van formalisering en samenhang. Uit de interviews blijkt dat er geen expliciet beleid bestaat waarin deze doelgroep als afzonderlijke categorie is uitgewerkt. Hierdoor is de huidige aanpak in de praktijk vooral reactief en pragmatisch van aard.

Daarnaast wordt vanuit de regio geconstateerd dat de behoeften van internationale medewerkers zich niet beperken tot formele aspecten van vestiging, maar juist sterk liggen in de periode daarna. Met name sociale en culturele onboarding en ondersteuning van gezinsleden worden als onderbelicht ervaren. Deze onderdelen zijn momenteel niet structureel belegd, terwijl ze wel van invloed zijn op het duurzaam functioneren van internationale medewerkers in de regio.

De huidige inrichting van dienstverlening is versnipperd, waarbij verschillende voorzieningen naast elkaar bestaan zonder duidelijke onderlinge samenhang. De toegang tot dienstverlening is daarmee niet eenduidig georganiseerd, wat leidt tot verschillen in bereik en gebruik. Hierdoor ontstaat geen logische klantreis, maar een situatie waarin ondersteuning afhankelijk is van de manier waarop iemand het systeem binnenkomt.

Binnen deze context wordt expatdienstverlening, waaronder HECS, door de regio wel erkend als specialistische voorziening, maar daarnaast als beperkt zichtbaar en onvoldoende verankerd ervaren in de regionale praktijk. Dit leidt tot een situatie waarin de aanwezige expertise niet altijd daadwerkelijk landt bij werkgevers en internationale medewerkers in de regio.

Daarnaast wordt geconstateerd dat de wijze waarop verschillende loketten zich tot elkaar verhouden nog onvoldoende helder is voor gebruikers. Hierdoor blijft het voor internationale doelgroepen onduidelijk waar zij met welke vraag terecht kunnen, wat de effectiviteit van het bestaande aanbod vermindert.

Binnen de regio bestaan verschillende ideeën over mogelijke ontwikkelrichtingen. Enerzijds is er behoefte aan betere samenhang en toegankelijkheid, anderzijds wordt benadrukt dat dienstverlening moet blijven aansluiten op de verschillen tussen doelgroepen. Deze uiteenlopende perspectieven zijn nog niet vertaald naar een gezamenlijke koers.

Samenvattend laat de analyse zien dat de dienstverlening voor internationale medewerkers in Midden-Brabant aanwezig is, maar nog onvoldoende samenhangend is ingericht. De belangrijkste opgave ligt in het bepalen van een gezamenlijke richting en het verbeteren van de toegankelijkheid van bestaande voorzieningen.

3.3 Thema 3 – Work In NL (WIN) en Werkcentrum

Binnen de arbeidsmarktregio Midden-Brabant is de relatie tussen het WIN-loket en het Regionaal Werkcentrum duidelijk anders van aard. Hoewel beide voorzieningen fysiek nabij elkaar zijn georganiseerd, functioneren zij in de praktijk grotendeels als gescheiden onderdelen. Er is geen sprake van formele organisatorische integratie, gezamenlijke aansturing of een gedeelde werkstructuur. De huidige co-locatie is daarmee vooral praktisch van aard en leidt niet vanzelf tot een geïntegreerd model. De instroom van internationale doelgroepen verloopt primair via het WIN-loket, terwijl het Werkcentrum nog niet wordt gezien als een vanzelfsprekende centrale toegang. Samenwerking vindt wel plaats, maar blijft functioneel, incidenteel en afhankelijk van fysieke nabijheid en persoonlijke afstemming.

Deze situatie wordt door betrokkenen als logisch beschouwd vanuit de huidige inrichting. WIN bedient naast werkvrage ook bredere en meer specifieke hulpvragen voor internationale doelgroepen, terwijl het Werkcentrum zich primair richt op werk en participatie. Verdere integratie zou betekenen dat het Werkcentrum zich ontwikkelt tot een breder en specialistischer georganiseerde voorziening, waarvoor op dit moment nog onvoldoende capaciteit en expertise aanwezig is. De meerwaarde van de huidige inrichting ligt daarom vooral in laagdrempelig schakelen en doorverwijzen, in plaats van in inhoudelijke samenvoeging. Tegelijkertijd ontbreekt op regionaal niveau nog een gezamenlijke beleidsmatige keuze over de positie van internationale doelgroepen en de rol van voorzieningen zoals WIN en het Werkcentrum. In die context wordt het Werkcentrum vooral gezien als een structuur voor triage, overzicht en ontsluiting van het netwerk, en minder als één centrale uitvoeringsorganisatie.

Een belangrijk uitgangspunt in de gesprekken is dat het principe van ‘no wrong door’ niet exclusief bij het Werkcentrum zou moeten liggen. Juist omdat internationale doelgroepen via verschillende routes binnenkomen, wordt het belang benadrukt van een gezamenlijk functionerend netwerk, waarin meerdere loketten een rol spelen in herkenning, oriëntatie en doorverwijzing. Daarbij speelt mee dat het tweedelijns netwerk nog onvoldoende in beeld is en dat overzicht, toegankelijkheid en kennisdeling versterkt moeten worden. Ook taalvaardigheid, doelgroepkennis en inzet van technologie worden genoemd als randvoorwaarden voor verdere ontwikkeling.

Het Werkcentrum wordt daarmee gezien als een relevante maar nog niet volledig ontwikkelde structuur, die een belangrijkere rol kan gaan vervullen in de organisatie van dienstverlening voor internationale doelgroepen. Voorwaarde daarvoor is dat expliciete keuzes worden gemaakt over positionering, capaciteit en samenwerking binnen de regio.

Samenvattend kenmerkt de situatie in Midden-Brabant zich door een functionele maar nog niet geïntegreerde relatie tussen WIN en het Werkcentrum, waarin samenwerking aanwezig is maar nog sterk afhankelijk blijft van context en personen. De verdere ontwikkeling ligt minder in fysieke of organisatorische integratie, en meer in het versterken van samenhang, zichtbaarheid en netwerksturing.

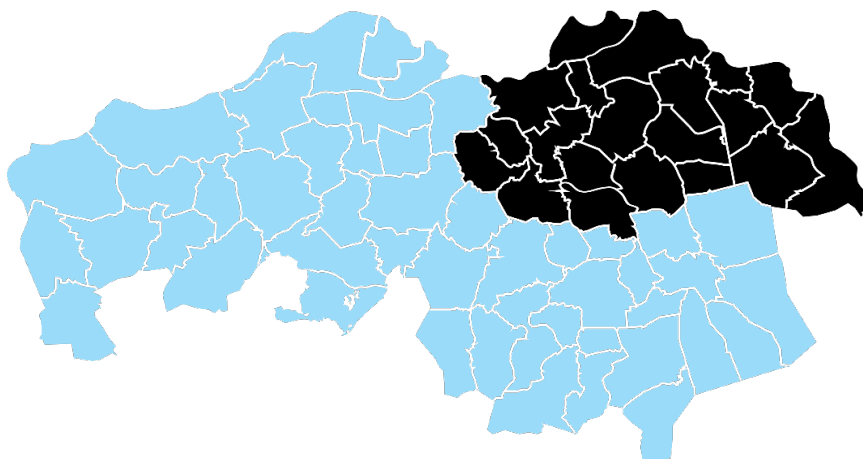
4. Conclusies

De arbeidsmarktregio Midden-Brabant kent een versnipperde inrichting van dienstverlening voor internationale medewerkers, waarin voorzieningen zoals WIN, GIP en expatdienstverlening naast elkaar functioneren zonder sterke samenhang. Internationale doelgroepen zijn niet expliciet als samenhangende categorie gepositioneerd binnen beleid, en samenwerking is beperkt structureel georganiseerd. De relatie tussen het WIN-loket en het Werkcentrum is functioneel en gebaseerd op doorverwijzing, zonder organisatorische integratie of centrale regie. Het Werkcentrum vervult voornamelijk een rol in triage en netwerkontsluiting. Binnen de regio bestaan meerdere ontwikkelrichtingen, maar deze zijn nog niet vertaald naar een gezamenlijke koers.

5. Beschouwing

Midden-Brabant bevindt zich in een oriënterende fase waarin de kernopgave ligt in het bepalen van richting voordat verdere structurering plaatsvindt. Het ontbreken van een duidelijke positionering van internationale doelgroepen leidt ertoe dat dienstverlening reactief, gefragmenteerd en contextafhankelijk blijft. Zonder expliciete keuzes over prioriteit, doelgroep en rolverdeling blijft samenwerking afhankelijk van individuen en blijft samenhang beperkt. Het Werkcentrum biedt potentie als verbindende structuur, maar kan deze rol pas vervullen wanneer mandaat, capaciteit en positionering helder zijn uitgewerkt. De volgende stap vraagt daarom in de eerste plaats om het ontwikkelen van een gedeeld regionaal beeld, waarna pas gericht kan worden gebouwd aan samenhang en structuur.

Hoofdstuk 2 – 5 Arbeidsmarktregio Noordoost-Brabant

2. Werkwijze

2.1 Onderzoeksaanpak

Voor deze arbeidsmarktregio is gebruikgemaakt van een kwalitatieve onderzoeksaanpak, gebaseerd op semigestructureerde interviews met betrokken functionarissen uit beleid, uitvoering en specialistische dienstverlening.

De interviews zijn gericht op het verkrijgen van inzicht in de huidige inrichting van dienstverlening, ervaren knelpunten en mogelijke ontwikkelrichtingen richting 1 januari 2027

2.2 Respondenten

Binnen de arbeidsmarktregio Noordoost-Brabant zijn interviews gehouden met functionarissen vanuit verschillende domeinen en rollen:

- Secretaris regionaal beraad / beleidscoördinatie
- Interim Programma Manager NOBW
- Manager Werkcentrum Noordoost-Brabant
- Manager WIN-punt
- Coördinator Grensinfopunt Euregio Rijn-Waal (Duitse zijde)
- VNO NCW, Werkgeverslijn / strategisch arbeidsmarktperspectief
- Manager SVB (Bureaus Belgische en Duitse Zaken) en uitvoerders van GIP
- Manager van EURES

2.3 Interviewopzet

De interviews zijn gevoerd aan de hand van drie thema's: grensinformatie (GIP), expatdienstverlening (HECS en regionale initiatieven) en de relatie tussen WIN en het Werkcentrum. Per thema is gekeken naar de huidige situatie, gewenste ontwikkeling en randvoorwaarden.

2.4 Analyse en duiding

De analyse van de interviews laat zien dat internationale doelgroepen binnen de arbeidsmarktregio Noordoost-Brabant op dit moment niet als afzonderlijke en samenhangende doelgroep zijn gepositioneerd binnen het regionale beleid. In plaats daarvan komen verschillende groepen impliciet terug in bredere beleidslijnen, waarbij met name statushouders expliciet zijn benoemd.

Deze positionering vertaalt zich naar een tweede kenmerk: een dienstverlening die aanwezig is, maar niet als samenhangend systeem is ingericht. De ondersteuning voor internationale doelgroepen vindt

plaats via verschillende voorzieningen, waarbij de route afhankelijk is van de instroom en de specifieke doelgroep. Hierdoor ontbreekt nog een duidelijke en voor de gebruiker herkenbare toegang.

Een derde factor is de wijze waarop de dienstverlening historisch is gegroeid. Voorzieningen zoals WIN-punten, Werkcentra en expatdienstverlening zijn ontstaan vanuit specifieke vraagstukken en doelgroepen. Deze ontwikkeling is daarmee logisch te verklaren, maar leidt in de huidige situatie tot een versnipperde inrichting vanuit gebruikersperspectief, ondanks de aanwezige expertise.

Binnen het domein van grensinformatie wordt een ander type vraagstuk zichtbaar. Door het ontbreken van een eigen GIP-voorziening in de regio is deze dienstverlening afhankelijk van externe structuren, met name aan Duitse zijde. Dit benadrukt dat grensoverschrijdende dienstverlening per definitie niet binnen één nationale structuur georganiseerd kan worden en vraagt om samenwerking tussen landen.

Op het vlak van WIN en het Werkcentrum wordt een duidelijke ontwikkeling zichtbaar richting meer samenhang. In tegenstelling tot andere regio's is hier al sprake van een bewuste beweging richting integratie, waarbij het Werkcentrum wordt gezien als logische centrale ingang. Ook is deze ontwikkeling nog niet uitgekristalliseerd en bevindt de samenwerking zich in een pilotfase, waarin zowel organisatorisch als fysiek wordt gezocht naar een betere aansluiting.

Opvallend in deze regio is de spanning tussen verschillende principes:

- De wens om dienstverlening te organiseren vanuit de behoefte van de gebruiker
- En de realiteit dat bestaande structuren en aanbod mede bepalen hoe dienstverlening zich ontwikkelt

Tegen deze achtergrond komen verschillende ontwikkelrichtingen naar voren. Deze variëren van het versterken van de rol van het Werkcentrum als centrale toegang tot het verder ontwikkelen van hybride modellen, waarin specialistische voorzieningen zoals het WIN-punt een duidelijke rol behouden binnen een bredere structuur.

De regio bevindt zich daarmee in een fase waarin de richting naar meer samenhang duidelijk is, maar waarin de concrete uitwerking nog afhankelijk is van keuzes, capaciteit en bestuurlijke afstemming.

3. Bevindingen

3.1 Thema 1 – GIP

Binnen de arbeidsmarktregio Noordoost-Brabant is geen eigen GIP-voorziening aanwezig. Voor grensoverschrijdende vraagstukken wordt gebruikgemaakt van bestaande structuren buiten de regio, met name het Grensinfopunt Euregio Rijn-Waal aan Duitse zijde.

Vanuit dit perspectief wordt grensinformatievoorziening gezien als een specialistische vorm van dienstverlening die voortkomt uit verschillen tussen nationale systemen. Met name de verschillen tussen het Nederlandse en Duitse systeem zorgen voor complexiteit, waardoor standaardinformatie vaak onvoldoende is en maatwerk op individueel niveau noodzakelijk blijft.

De meerwaarde van GIP ligt in het vertalen en combineren van wet- en regelgeving uit verschillende landen, waarbij de uitdaging vooral ligt in de vindbaarheid en toegankelijkheid van deze expertise voor gebruikers. In het kader van toekomstige ontwikkelingen wordt een gebalanceerde positie ingenomen: er is begrip voor centralisatie van toegang, mits de specialistische aard van GIP behouden blijft. Een hybride model, waarin centrale toegang wordt gecombineerd met behoud van expertise en regionale aanwezigheid (bijvoorbeeld via mobiele spreekuren), wordt daarbij als kansrijk gezien.

Daarnaast wordt gewezen op het belang van structurele randvoorwaarden, met name op het gebied van financiering en beleid. Kortlopende financieringsperioden worden als belemmerend ervaren voor de continuïteit, waardoor voor een duurzame inrichting meer langetermijnzekerheid nodig is.

3.2 Thema 2 – Expats / internationale medewerkers

De dienstverlening voor internationale medewerkers in Noordoost-Brabant wordt gekenmerkt door een beperkte beleidsmatige positionering en een pragmatische inrichting in de praktijk. Internationale doelgroepen worden wel bediend, maar zijn niet als samenhangende categorie uitgewerkt binnen het regionale beleid.

Binnen de regio wordt onderscheid gemaakt tussen verschillende groepen, zoals statushouders, arbeidsmigranten en kenniswerkers, die elk andere behoeften en kenmerken hebben. Hierdoor ontwikkelt de dienstverlening zich langs verschillende lijnen en is deze niet als één integraal systeem ingericht.

Binnen de regio wordt expatdienstverlening, waaronder HECS, slechts beperkt benut en is de bekendheid ervan relatief gering. Ondersteuning aan deze doelgroep verloopt vaak via werkgevers of private structuren, waardoor publieke voorzieningen minder zichtbaar en minder leidend zijn voor deze groep. Dit leidt tot een situatie waarin de feitelijke rol en meerwaarde van het bestaande aanbod binnen de regio niet altijd duidelijk is.

Een belangrijk vraagstuk dat naar voren komt, betreft de toegang tot dienstverlening. De wijze waarop internationale medewerkers het systeem binnenkomen verschilt per situatie, wat leidt tot een gefragmenteerde gebruikerservaring. De ondersteuning die iemand ontvangt is daarmee sterk afhankelijk van de instroomroute.

Tegelijkertijd wordt binnen de regio het belang onderkend van een meer centrale en herkenbare toegang tot dienstverlening. In dit kader wordt het Werkcentrum gezien als mogelijke plek om deze rol deels te vervullen, wat vragen oproept over de verhouding tot bestaande specialistische voorzieningen.

De spanning tussen samenhang en differentiatie vormt daarmee een belangrijk uitgangspunt voor verdere ontwikkeling. De regio bevindt zich in een fase waarin de richting naar meer samenhang wordt verkend, maar waarin de concrete inrichting nog afhankelijk is van verdere keuzes en afstemming.

Samenvattend laat de analyse zien dat de opgave in Noordoost-Brabant ligt in het beter organiseren van toegang en samenhang, zonder het onderscheid tussen verschillende doelgroepen en vormen van dienstverlening uit het oog te verliezen.

3.3 Thema 3 – Work In NL (WIN) en Werkcentrum

Binnen de arbeidsmarktregio Noordoost-Brabant bevindt de relatie tussen het WIN-punt en het Werkcentrum zich in een duidelijke ontwikkelfase. Beide voorzieningen hebben een eigen rol en werkwijze, maar groeien geleidelijk naar een intensievere samenwerking.

Het WIN-punt vervult in de praktijk een laagdrempelige toegang voor arbeidsmigranten, met een brede focus op werken, wonen en leven. Door meertaligheid, outreachend werken en een informele benadering weet het WIN-punt doelgroepen te bereiken die de weg naar reguliere voorzieningen minder makkelijk vinden.

Het Werkcentrum heeft daarentegen een formelere rol, gericht op arbeid en werktoeleiding. In de huidige werkwijze vervult het WIN-punt een scharnierfunctie, waarbij vragen worden opgepakt en waar nodig worden doorverwezen naar het Werkcentrum.

Hoewel samenwerking plaatsvindt via gezamenlijke activiteiten en doorverwijzing, opereren beide voorzieningen nog grotendeels als afzonderlijke structuren. In de praktijk betekent dit dat voor de gebruiker nog geen volledig geïntegreerd systeem bestaat.

In de samenwerking worden verschillende knelpunten zichtbaar. Zo ontbreken structurele afspraken en duidelijke processen, is specialistische kennis over internationale doelgroepen nog beperkt aanwezig binnen het Werkcentrum en speelt meertaligheid een belangrijke rol in de effectiviteit van dienstverlening.

De regio werkt aan verbetering via een pilot, waarin zowel inhoudelijke samenwerking als fysieke nabijheid tussen voorzieningen wordt onderzocht. Deze ontwikkeling laat zien dat de beweging richting integratie is ingezet, maar nog niet is voltooid.

De gewenste ontwikkelrichting ligt in een hybride model, waarin het Werkcentrum fungeert als centrale ingang en plek voor overzicht en regie, terwijl het WIN-punt verantwoordelijk blijft voor de uitvoering richting de doelgroep. Integratie wordt daarbij niet opgevat als volledige samensmelting, maar als het beter organiseren van samenwerking en rolverdeling.

4. Conclusies

De arbeidsmarktregio Noordoost-Brabant laat een duidelijke beweging zien richting meer samenhang in de dienstverlening voor internationale medewerkers. Het Werkcentrum wordt nadrukkelijker gepositioneerd als centrale toegang, terwijl specialistische voorzieningen zoals het WIN-punt een eigen rol behouden in de uitvoering. De samenwerking bevindt zich in een ontwikkel- en pilotfase, waarin organisatorische en fysieke integratie worden verkend. Tegelijkertijd is de dienstverlening nog niet als volledig samenhangend systeem ingericht en blijft de toegang voor gebruikers afhankelijk van instroomroutes. Internationale doelgroepen zijn daarnaast nog beperkt expliciet gepositioneerd binnen het beleid.

5. Beschouwing

Noordoost-Brabant bevindt zich in een transitiefase waarin de richting naar meer samenhang duidelijk is bepaald, maar de implementatie nog niet is afgerond. De regio heeft daarmee een voorsprong in koersbepaling, maar staat voor de opgave om deze koers consequent te vertalen naar inrichting, samenwerking en uitvoering. Zolang processen, rolverdeling en toegang nog niet volledig zijn uitgewerkt, blijft de gebruikerservaring afhankelijk van routes en toeval. De volgende stap vraagt om het verankeren van de centrale rol van het Werkcentrum, het operationaliseren van samenwerking en het versterken van uitvoeringskracht. Succes hangt af van de mate waarin de regio de gekozen richting daadwerkelijk weet te realiseren in een consistent en herkenbaar systeem.

6. Overkoepelende analyse

6.1 Inleiding – waarom dit hoofdstuk

De voorgaande hoofdstukken beschrijven per arbeidsmarktregio hoe betrokken experts en stakeholders kijken naar de huidige en toekomstige inrichting van dienstverlening aan internationale doelgroepen. In dit hoofdstuk worden deze bevindingen regio-overstijgend met elkaar verbonden en geduid. Het doel is niet om regio's te vergelijken in termen van goed of fout, maar om inzichtelijk te maken welke terugkerende patronen, spanningsvelden en contextverschillen uit de gesprekken naar voren komen. Daarmee vormt dit hoofdstuk een overkoepelende reflectie op de stand van zaken rondom dienstverlening aan internationale medewerkers in Brabant richting 1 januari 2027.

6.2 Terugkerende patronen

- *Internationale doelgroepen zijn zelden als samenhangende categorie gepositioneerd*

In alle regio's blijkt dat internationale doelgroepen slechts beperkt als één samenhangende beleidsmatige categorie zijn uitgewerkt. In Midden-Brabant en Noordoost-Brabant zijn internationale medewerkers niet expliciet als integrale doelgroep gepositioneerd, terwijl in West-Brabant sprake is van meerdere beleidslijnen zonder overkoepelend kader. Hierdoor ontstaat dienstverlening die wel aanwezig is, maar niet vanuit één gedeelde doelgroeplogica is georganiseerd.

- *Versnippering wordt breed herkend, maar is historisch verklaarbaar*

Versnippering wordt in alle regio's herkend, maar wordt gezien als resultaat van historisch gegroeide voorzieningen. WIN-punten, GIP-voorzieningen, expatdienstverlening en Werkcentra zijn ontstaan vanuit afzonderlijke behoeften, doelgroepen en financieringsstromen. De opgave ligt daardoor minder in het ontwikkelen van nieuwe structuren, en meer in het verbinden van bestaande onderdelen tot een samenhangender geheel.

- *Toegang is een groter probleem dan het bestaan van voorzieningen*

De kern van het vraagstuk ligt minder in het ontbreken van voorzieningen, maar in de toegang daartoe. Hoewel voorzieningen beschikbaar zijn, is deze vaak gefragmenteerd, weinig herkenbaar of afhankelijk van instroomroutes. Daarmee wordt de ervaren kwaliteit van dienstverlening sterk bepaald door vindbaarheid en routing, en niet alleen door het aanbod.

- *Werkcentrum wordt gezien als relevante structuur maar niet automatisch als volledige oplossing*

Het Werkcentrum wordt in alle regio's gezien als een logische en herkenbare structuur binnen de toekomstige arbeidsmarktinfrastuur, maar niet als volledige oplossing. In West-Brabant fungeert het als organiserend kader, in Midden-Brabant ligt de nadruk op triage en netwerkontsluiting, en in Noordoost-Brabant wordt het steeds meer als centrale toegang gepositioneerd. Specialistische uitvoering blijft in alle gevallen bestaan. De mate van ontwikkeling verschilt bovendien per regio.

6.3 Spanningsvelden in de praktijk

- *Structuur versus gebruikersbehoefte*

Dit spanningsveld betreft het verschil tussen systeemlogica en gebruikersbehoefte. Structuren zijn vaak ingericht vanuit organisaties, bestuurlijke lijnen en financiering, terwijl gebruikers behoefte hebben aan eenvoud en een duidelijke route. In de praktijk komen gebruikers niet vanzelf terecht bij het loket dat het beste aansluit. Dit maakt duidelijk dat toegang niet alleen een organisatorisch vraagstuk is, maar ook samenhangt met de inrichting van dienstverlening.

- *Integratie versus specialisatie*

Er bestaat spanning tussen het verbinden van dienstverlening en het behouden van specialistische expertise. Specialistische kennis, zoals bij GIP, en vaardigheden zoals taal en doelgroepkennis bij WIN en expatdienstverlening, zijn niet zonder meer te integreren in generieke structuren. De opgave ligt daarom in het organiseren van samenhang met behoud van deze expertise.

In meerdere regio's zijn verschillen zichtbaar in zichtbaarheid, benutting en aansluiting van expatdienstverlening, wat onderstreept dat gebruik en herkenning regionaal uiteenlopen.

- *Beleid versus uitvoering*

Er is een verschil tussen beleidsambitie en uitvoeringspraktijk. Hoewel regio's duidelijke ambities formuleren, vertaalt dit zich niet altijd in een concrete inrichting van dienstverlening. Rolverdeling, eigenaarschap en borging blijven complex, waardoor samenwerking vaak afhankelijk is van informele netwerken en personen.

- *Korte termijn-organisering versus lange termijnborging*

Veel onderdelen van dienstverlening zijn gebaseerd op tijdelijke financiering of projecten, wat de continuïteit kwetsbaar maakt. Dit speelt expliciet bij GIP, maar heeft ook invloed op andere onderdelen. Regio's richten zich daardoor regelmatig op het in stand houden van voorzieningen, in plaats van op verdere inhoudelijke doorontwikkeling.

6.4 De rol van schaal en context

- *Regio's verschillen in volwassenheid van hun infrastructuur*

De regio's bevinden zich in verschillende fasen van ontwikkeling. West-Brabant laat een ver ontwikkeld beeld zien, Midden-Brabant zit in een verkennende fase en Noordoost-Brabant beweegt richting integratie maar werkt dit nog uit. Hierdoor spelen vraagstukken zich per regio op een ander niveau af.

- *Omvang en type doelgroep beïnvloeden de inrichting*

Omvang en samenstelling van de doelgroep beïnvloeden de inrichting van dienstverlening. In Midden-Brabant vormt schaal een belemmering voor structurele voorzieningen, terwijl in West-Brabant de uitdaging meer ligt in toegang en routing. In Noordoost-Brabant leiden verschillen tussen doelgroepen tot uiteenlopende benaderingen. Schaal blijkt daarmee zowel kwantitatief als kwalitatief van invloed.

- *Grenzencasus vraagt om een andere logica*

Het grensoverschrijdende perspectief laat zien dat niet alle vormen van dienstverlening binnen één regionale of nationale structuur passen. GIP-dienstverlening wordt gekenmerkt door verschillen tussen nationale systemen en vraagt om specialistische kennis en internationale afstemming. Dit maakt dat deze vorm van dienstverlening een eigen logica heeft en zich niet volledig laat integreren in reguliere structuren. Daarmee wordt zichtbaar dat voor bepaalde vraagstukken hybride vormen noodzakelijk blijven.

6.5 Betekenis richting 2027

De bevindingen uit dit onderzoek laten zien dat de regio's zich richting 1 januari 2027 in een fase bevinden waarin de behoefte aan meer samenhang in dienstverlening breed wordt herkend, terwijl de praktische uitwerking daarvan nog in ontwikkeling is. Over de regio's heen ontstaat een consistent beeld: de belangrijkste opgave ligt niet in het ontbreken van voorzieningen, maar in het organiseren van samenhang en toegang binnen het bestaande landschap.

Tegelijkertijd verschillen regio's in tempo en ontwikkelfase. Waar sommige regio's al stappen zetten richting integratie en centrale toegang, bevinden andere zich nog in een fase van verkenning en positionering. Deze verschillen maken dat geen uniforme inrichting voor de hand ligt, maar dat regio's vanuit hun eigen context stappen zetten richting meer samenhang.

In alle regio's wordt zichtbaar dat een herkenbare toegang en het behoud van specialistische expertise gelijktijdig belangrijk worden gevonden. Dit leidt in de praktijk tot het verkennen van hybride modellen, waarin centrale toegang wordt gecombineerd met behoud van specialistische uitvoering. Deze beweging lijkt richtinggevend, zonder dat er sprake is van één vaststaand model.

Daarmee ontstaat het beeld dat de verdere ontwikkeling richting 2027 zich vooral kenmerkt door een geleidelijke beweging. De focus ligt op het beter verbinden van bestaande voorzieningen, het versterken van samenwerking en het vergroten van herkenbaarheid voor gebruikers. De mate waarin regio's erin slagen om deze samenhang daadwerkelijk vorm te geven, lijkt bepalend voor de verdere ontwikkeling van een duurzame en samenhangende dienstverlening voor internationale medewerkers binnen de toekomstige arbeidsmarktinfrastructuur.

Tot slot laat dit hoofdstuk zien dat, ondanks verschillen tussen regio's, een herkenbaar en samenhangend beeld ontstaat van de huidige ontwikkeling van dienstverlening voor internationale medewerkers. De combinatie van terugkerende patronen, spanningsvelden en contextverschillen maakt zichtbaar dat de opgave richting 2027 zich niet reduceert tot één vraagstuk of oplossingsrichting, maar meerdere dimensies kent. Daarmee benadrukt dit hoofdstuk dat de verdere ontwikkeling vooral vraagt om het in samenhang bezien van structuur, uitvoering en gebruikersperspectief.

Bijlagen

- Bijlage 1 - Visie vanuit economische perspectief in Brabant
- Bijlage 2 - Lijst met geïnterviewden